

Hvis målet er en helhedsorienteret og sammenhængende rehabiliteringsindsats, er svaret da koordinering?

Der oprettes i stigende grad koordinatorstillinger landet over, både i primær- og sekundærsektoren, i ambitionen om at skabe en sammenhængende og helhedsorienteret rehabiliteringsindsats for borgere med en funktionsnedsættelse. I Danmark kender man dog ikke berettigelsen af koordination i social- og sundhedsvæsenet, da der ikke foreligger forskning heri (Glintborg og Hansen, 2014).

Formålet med denne artikel er at diskutere koordinationsbegrebet og koordinatorrollen ved hjælp af nationale anbefalinger, politiske tiltag samt anvendte teoretiske tilgange til koordination. På baggrund af dette gives bud på anbefalinger til koordinationsopgaven og der inddrages en ny definition af koordination, udviklet af Glintborg og Hansen (2014, in prep), til sikring af særligt de psykologiske perspektiver i rehabilitering. Som konsekvens af en koordineret og helhedsorienteret rehabiliteringstilgang kan psykologer få en større rolle i rehabiliteringsforløb end hidtil.

For at kunne koordinere i komplekse rehabiliteringsforløb og at kunne gå på tværs af fagdiscipliner konkluderer forfatterne, at det kræver:

1. *Faglige kompetencer* inden for det faglige speciale, hvor borgeren har sin funktionsnedsættelse, men også at kunne håndtere den helhedsorienterede handicapforståelse, der er udtrykt i den bio-psyko-sociale model.

2. *Organisationsforståelse*, viden om hjælpesystemers opbygning, virksomhedskulturer samt viden om, hvordan omgivelserne i civilsamfundet inddrages i rehabiliteringsforløbet.

3. *At kunne tage ledelse*, at kunne rammesætte rehabiliteringsforløbet, mødeindkalde med en sådan autoritet, at aktørerne møder op, samt træffe beslutninger på tværs af andre forvaltningsområder end der, hvor koordinatoren er ansat. Dette kræver pondus, ledelseserfaring samt legitimitet.

Begrebet relationel koordinering, er udviklet af professor Jody Hoffer Gittel (2009), og defineres som: "... en koordinering af arbejde ved hjælp af fælles mål, fælles viden og gensidig respekt." (Gittel 2009, s. 28). Gittel har på baggrund af studier af tværgående arbejdsprocesser i det amerikanske sundhedsvæsen påvist en klar positiv korrelation mellem graden af relationel koordinering og kvalitet, effektivitet og de ansattes arbejdsglæde. Mens den relationelle koordinering kan være et bud på sikring af sammenhæng i indsatsen, advokerer forfatterne for den bio-psyko-sociale model og transitionsmodellen som mulige modeller til sikring af et helhedsorienteret perspektiv. Den bio-psyko-sociale model og transitionsmodellen inkluderer ikke blot det fysiske, men også det psykologiske og det sociale aspekt i rehabilitering.

Ved at inkludere et hensyn til borgerens bio-psyko-sociale udviklingsbehov i definitionen af koordination skabes dette dobbeltblik på koordinering: på organisatorisk niveau af de faglige indsats for at skabe sammenhæng i forløbet, og med hensyn til borgeren i dennes transitioner for at sikre en helhedsorienteret tilgang. Derfor er følgende definition af koordination anbefalet og udviklet af Glintborg og Hansen (2014b, in prep):

"Koordination i rehabiliteringsforløb er kompetent samordning af de faglige indsats, både indholdsmæssigt og tidsmæssigt, i forhold til det overordnede rehabiliteringsmål, og både internt i kommunen, på tværs af forvaltninger, og på tværs af sektorer (i overgange mellem region og kommune samt overgange internt i kommunen) med henblik på sikring af borgerens bio-psyko-sociale udviklingsbehov. Koordination kræver en tilstrækkelig organisatorisk ledelsesposition.

Formålet med koordineringen er, at rehabiliteringsforløbet både ud fra borgerens, pårørendes, fagfolks og samfundets synsvinkler har høj kvalitet med hensyn til proces, indhold, ressourcetilforbrug og det endelige resultat."

Referencer: Glintborg, C. & Svejstrup, O. (2014). Rehabilitering og koordination. Når målet er en sammenhængende og helhedsorienteret indsats er svaret da koordinering? I: *Social Kritik*, nr. 137, 5633, 0904-3535 ISSN.

Glintborg, C. & Hansen, T.G.B. (2014). Effekter af koordineret hjerneskaderehabilitering. Et systematisk litteraturreview. I: Socialstyrelsen, www.socialstyrelsen.dk > handicap > hjerneskade > aktuelt > forskningsprojekt-udvikler-ny-definition-af-begrebet-koordination.

Forfatter/kontakt: Charlotte Glintborg, ph.d.-studerende, Center for Developmental and Applied Psychological Science (CeDAPS), Department of Communication and Psychology, Aalborg Universitet, cgl@hum.aau.dk.